

แผนการปฏิรูปประเทศ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง
ความหลากหลายทางชีวภาพ

๑. ภาพรวมการปฏิรูปประเทศ เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๑ บทนำ

๑.๑.๑ ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปความหลากหลายทางชีวภาพ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีมติเห็นชอบประเด็นปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ๒ เรื่อง ได้แก่

๑) รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ เรื่อง การปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในการประชุม ครั้งที่ ๙/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ และข้อเสนอการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ ประกอบด้วย การประกาศนโยบายให้เศรษฐกิจชีวภาพเป็นวาระแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ ปรับระบบการสนับสนุนเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน กระจายความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ถ่ายทอดสู่การใช้ประโยชน์สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการ จัดทำธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (National Biodiversity Bank) จัดการทรัพย์สินทางปัญญาและผลประโยชน์ และปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย ระเบียบที่เป็นอุปสรรค และมีแนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก่ จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปเศรษฐกิจชีวภาพให้มีฐานข้อมูลกลางด้านเศรษฐกิจชีวภาพระดับประเทศ และให้มีธนาคารความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ

๒) รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา เรื่อง ปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐ มีแนวทางในการขับเคลื่อนการปฏิรูปในระยะเร่งด่วนภายใน ๖ เดือน โดยให้จัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศแห่งชาติ เพื่อขับเคลื่อนและกำหนดนโยบายและแนวทางในการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ และเสนอให้ยกระดับสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร ภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่หน่วยงานเฉพาะการวิจัยขั้นสูงด้านความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ เป็นหน่วยงานหลักในการวิจัย สร้างเครือข่าย เพื่อบูรณาการการศึกษาวิจัยและสร้างองค์ความรู้ สนับสนุนทุนวิจัย การสร้างและพัฒนาบุคลากร รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยทรัพยากรชีวภาพและต่อยอดสู่ผลผลิต ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ รับทราบการดำเนินการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการพิจารณาขับเคลื่อนการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในเรื่องปฏิรูปการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้ม

๑.๒.๑ ประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพที่อุดมสมบูรณ์ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ โดยมีจุลินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๒๐๐,๐๐๐ ชนิด พืชมีท่อลำเลียงและพืชไม่มีท่อลำเลียงไม่น้อยกว่า ๑๔,๐๐๐ ชนิด (คิดเป็นร้อยละ ๔ ของพืชที่จำแนกชนิดได้แล้วทั่วโลก) สัตว์มีกระดูกสันหลัง ไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ชนิด (คิดเป็นร้อยละ ๘ ของสัตว์มีกระดูกสันหลังทั่วโลก) สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ไม่น้อยกว่า ๘๐,๐๐๐ ชนิด (คิดเป็นร้อยละ ๖ ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังในโลก) ปลาไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ชนิด (คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของปลาที่จำแนกแล้วในโลก) อย่างไรก็ตาม **ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยได้ลดลงอย่างต่อเนื่อง** เนื่องจากมีการใช้ประโยชน์เกินศักยภาพประกอบกับภาวะคุกคามจากกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ก่อให้เกิดการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (ค.ศ. ๒๐๑๖) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ อยู่ในอันดับที่ ๑๘ ของโลก จากที่เคยอยู่ที่อันดับที่ ๑๖ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔) (mongabay.com, ๒๐๑๖ และ ๒๐๐๔)

๑.๒.๒ การดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยมาจาก ๕ ภาคส่วนหลัก ได้แก่ ภาครัฐ ประชาคมวิจัย ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชนท้องถิ่น โดยหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องมีทั้งหน่วยงานส่วนกลางจากกระทรวงต่าง ๆ มากกว่า ๓๐ แห่ง จาก ๘ กระทรวงหลัก และหน่วยงานส่วนท้องถิ่นอีกเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ยัง**ไม่มีความเป็นเอกภาพ** ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ การบูรณาการกับภาคส่วนทางเศรษฐกิจ อาทิจากการเกษตร การประมง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน สาธารณสุข/สุขภาพ และภาคอุตสาหกรรม

๑.๒.๓ ข้อมูลมูลค่าที่แท้จริงของต้นทุนธรรมชาติหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ยังไม่ได้รับการประเมินและผนวกเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบาย ตลอดจนยังขาดการวิเคราะห์เชื่อมโยงนโยบายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการผลักดันการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืน ให้เป็นกระแสหลักของสังคม

๑.๒.๔ ขาดการวิจัยเชิงระบบ การวิจัยและพัฒนาที่ยังไม่ครอบคลุมทุกมิติ และยังขาดการวิจัยเชิงลึกและการวิจัยเชิงนิเวศในระยะยาว การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรม และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับการกำหนดแนวนโยบายของประเทศ และนำไปพัฒนาต่อเนื่องเพื่อใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ นอกจากนี้ **งบประมาณที่ใช้เพื่อการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพยังคงมีไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง**

๑.๒.๕ ขาดกำลังคนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะนักอนุกรมวิธาน นักอนุกรมวิธานสมทบ ประชาชนชาวบ้าน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญในการวิจัยพัฒนา และบริหารจัดการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นปัจจัยของความสำเร็จหรือล้มเหลวของการดำเนินงาน ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีการส่งเสริมการสร้างบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ไม่มีเส้นทางอาชีพ (career path) และตำแหน่งนักอนุกรมวิธานของหน่วยงาน

๑.๒.๖ กฎหมายเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ส่วนใหญ่เป็นกฎหมายเฉพาะที่มุ่งเน้นการคุ้มครองชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งอยู่ภายใต้ภารกิจกำกับดูแลของหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีเอกภาพและประสิทธิภาพในการจัดการและบังคับใช้ โดยเฉพาะในเรื่องของการกำกับดูแลจุลินทรีย์ ซึ่งนับวันจะทวีความสำคัญในอุตสาหกรรม

ชีวภาพ ยังไม่มีกรอบกฎหมายในการกำกับดูแลความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวม ที่จะมาเติมเต็มช่องว่างในการจัดการ โดยเฉพาะในเรื่องของการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๑.๒.๗ **ชุมชนท้องถิ่นยังขาดความตระหนักและความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญและผลประโยชน์ที่ได้รับจากความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้นำทรัพยากรชีวภาพมาเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพที่จะต้องดำเนินการควบคู่กับการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และการปกป้องสิทธิประโยชน์ของประเทศในฐานะเจ้าของทรัพยากรชีวภาพ นอกจากนี้ ยังไม่มีการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานในระดับท้องถิ่น**

๑.๒.๘ **ระบบฐานข้อมูลและองค์ความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพและทรัพยากรพันธุกรรมยังไม่เชื่อมโยงเป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลต่อการบูรณาการฐานข้อมูลซึ่งจะเป็นรากฐานในการกำหนดนโยบายและรูปแบบการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพ และมีเอกภาพ รวมถึง การนำไปใช้ในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศในเชิงทรัพย์สินทางปัญญา และการเก็บรักษาเพื่อการอนุรักษ์และนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต**

จากสถานการณ์และประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น นำมาสู่การกำหนดประเด็นปฏิรูปใน ๖ เรื่อง ได้แก่

๑) **ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการตั้งคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด และจัดทำพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ ครอบคลุมประเด็นหลักที่สำคัญในการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ อาทิ การจัดการชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย ส่งเสริมงานวิจัยพัฒนา การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ

๒) **ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ** เพื่อพัฒนาระบบวิจัยและพัฒนาที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิจัยขั้นพื้นฐานและอนุกรมวิธาน นวัตกรรม และการประยุกต์ใช้เชิงเศรษฐกิจ และเศรษฐศาสตร์ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ (The Economics of Ecosystems and Biodiversity: TEEB) ระบบงบประมาณและเงินทุนสนับสนุนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมถึง การจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อดูแลและกำหนดนโยบายการวิจัยและพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๓) **ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม** เพื่อให้หน่วยงานและชุมชนสามารถเข้าถึงการใช้แหล่งข้อมูลและตัวอย่างความหลากหลายทางชีวภาพ และนำไปใช้ประโยชน์สำหรับต่อยอดสร้างองค์ความรู้ การบริหารจัดการ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการตรวจสอบกลไกการใช้ประโยชน์ โดยจัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๔) **ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน** โดยการบูรณาการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นและพัฒนาเครือข่ายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล อันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้เกิด

การดำเนินงานตามศาสตร์พระราชาและแนวทางพระราชัฐ รวมทั้ง ขยายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ให้ครบทุกตำบลทั่วประเทศ

๕) ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ในด้านต่างๆ และรองรับความร่วมมือในระดับภูมิภาค รวมทั้ง สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคตตั้งแต่การศึกษา การวิจัยพื้นฐานและเชิงลึก รวมถึง เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง และการพัฒนาต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในเชิงสหสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและการให้บุคลากรเข้ามาอยู่ในระบบ โดยมีการสร้างแรงจูงใจในการศึกษาและเรียนรู้ กำหนดอัตราค่าจ้าง ค่าตอบแทนพิเศษ และเส้นทางอาชีพที่มั่นคง ชัดเจน

๖) ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อเพิ่มมูลค่าของทรัพยากรชีวภาพ ก้าวไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) ภายใต้ Thailand ๔.๐ เพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันของประเทศ ประยุกต์ใช้เครื่องมือ/กลไก/แนวทางการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนในทุกภาคส่วน และเร่งผลักดันให้เศรษฐกิจชีวภาพเป็นหนึ่งในขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยจัดทำแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศ

๑.๓ ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๓.๑ ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านความหลากหลายทางชีวภาพกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ

การปฏิรูปด้านความหลากหลายทางชีวภาพมีความสอดคล้องกับ (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ดังนี้

๑) (ร่าง) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ได้กล่าวถึงเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพใน ๒ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ และยุทธศาสตร์ที่ ๕ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในเรื่องการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและทางทะเล โดยการพัฒนาประสิทธิภาพแนวทางการบริหารจัดการ/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีสมัยใหม่สร้างความตระหนักรู้ต่อประชาชน ตลอดจนนำเป้าหมาย/แนวทาง/มาตรฐานสากลมาปรับใช้ในการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน น้ำ และอาหาร
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในเรื่องการจัดระบบการอนุรักษ์ พื้นฟูและป้องกัน เพื่อสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยการปกป้อง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ทั้งป่าต้นน้ำลำธาร ป่าชุมชน และป่าชายเลน ดำเนินการปราบปรามและป้องกันการบุกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด เร่งรัดการปลูกป่าโดยเลียนแบบระบบธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจที่มีระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และส่งเสริมแนวทางประเมินมูลค่าการให้บริการของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ รวมถึง สร้างความโดดเด่นในด้านเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุกสาขาของกำลังอำนาจแห่งชาติ ซึ่งรวมทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผลิตได้ขายเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจตั้งอยู่บนฐานชีวภาพ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนไทยทุกคน

๒) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ได้กล่าวถึงเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพใน ๒ ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ และยุทธศาสตร์ที่ ๒ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจได้กำหนดวัตถุประสงค์ในด้านอาหาร เกษตร เทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีการแพทย์ คือ เพื่อให้เกิดการวิจัยพัฒนานำความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยไปสู่เชิงเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดแผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมซึ่งมุ่งเน้นการวิจัยและ

นวัตกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม หยุดยั้งการสูญเสียชนิดพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในภาวะถูกคุกคาม หรือใกล้สูญพันธุ์

๑.๓.๒ ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านความหลากหลายทางชีวภาพกับแผนพัฒนาเฉพาะด้านและแผนอื่นๆ

แผนเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นแผนหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ สรุปได้ ดังนี้

๑) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้กำหนดเป้าหมาย คือ รักษา และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการอนุรักษ์ป่าเศรษฐกิจ และป่าชายเลน ลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพโดยกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับด้านความหลากหลายทางชีวภาพ คือ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เป็นร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อยละ ๑๕ พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มจาก ๑.๕๓ ล้านไร่เป็น ๑.๕๘ ล้านไร่ พื้นที่ปลูกและฟื้นฟูป่าต้นน้ำเพิ่มขึ้นและจำนวนชนิดพันธุ์และประชากรของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในภาวะถูกคุกคาม หรือใกล้สูญพันธุ์ และได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงโดยการรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม รวมทั้ง ผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศ และการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์เพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรม อนุรักษ์พันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนธนาคารพันธุกรรมที่มีการดำเนินการอยู่แล้วอย่างเป็นระบบ ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ และให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพใหม่ กับกระบวนการพัฒนาสินค้าชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยค้นหาเอกลักษณ์และศักยภาพที่แท้จริงของทรัพยากรชีวภาพ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีนวัตกรรมและมีมูลค่าสูง

๒) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้กล่าวถึงเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ และยุทธศาสตร์ที่ ๓ สรุปได้ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม ซึ่งให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัวของระบบนิเวศธรรมชาติ เพื่อรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความสมดุลและเป็นธรรมโดยมีเป้าหมายของยุทธศาสตร์คือ ให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการส่งเสริมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง โดยได้กำหนดแผนงานความหลากหลายทางชีวภาพไว้ภายใต้กลยุทธ์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับด้านความหลากหลายทางชีวภาพ คือ (๑) พื้นที่ที่มีสภาพป่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศแบ่งเป็น

พื้นที่ป่าอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และพื้นที่ป่าเศรษฐกิจร้อยละ ๑๕ (๒) ปะการังที่ชีวิตมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ - ๙ และ (๓) อัตราการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น และแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติลดลง

- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และลดการเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด และพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายของยุทธศาสตร์คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคุ้มค่า และยั่งยืน โดยมีกลยุทธ์เรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยแผนงานการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และแผนงานการเพิ่มมูลค่าในการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง คือ มีการประกาศใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์ที่ครอบคลุมทรัพยากรชีวภาพ

๓) แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ เป็นแผนหลักระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ และบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ โดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากลซึ่งมีความสอดคล้องกับการปฏิรูปเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพในทุกประเด็น

๑.๔ เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ

๑.๔.๑ วัตถุประสงค์รวม

ปฏิรูประบบบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในทุกมิติ ให้ครอบคลุมการพัฒนากฎหมาย องค์กร และกลไกการบูรณาการการทำงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ และได้รับผลประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑.๔.๒ เป้าหมายรวม

- ๑) ระบบการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

๒) ระบบการวิจัยและนวัตกรรมด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ มีทิศทางที่ชัดเจน ในการสร้างสมดุลในการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้ Thailand ๔.๐ และยกระดับการวิจัยและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน

๓) ความหลากหลายทางชีวภาพสามารถยกระดับเป็นจุดแข็งของประเทศที่สามารถใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในสังคม อย่างยุติธรรมและเท่าเทียม สอดคล้องกับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔) การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ และได้รับผลประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และสร้างเสริมความตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๕ ตัวชี้วัด

๑) มีกฎหมายด้านความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ ค้ำครอง และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์

๒) อัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัย (habitat) โดยเฉพาะ ป่าไม้ ระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง และแหล่งที่อยู่อาศัยที่สำคัญที่มีชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามหรือชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น ลดลงร้อยละ ๕๐

๓) มีฐานข้อมูลกลางที่สามารถประมวลผลในจุดเดียว มีการรวมศูนย์ข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีความสำคัญต่อประเทศในทุกมิติ และมีกลไกการเชื่อมโยงระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๔) ระบบทะเบียนข้อมูลเพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิในทรัพยากร องค์ความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕) มีระบบการวิจัยและพัฒนาบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศที่ตอบสนองต่อการดำเนินงานและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

๖) ประเทศไทยมีรายได้จากเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy) เพิ่มขึ้น

๗) จำนวนเครือข่ายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ครอบคลุม ๗,๒๕๕ ตำบล ทั่วประเทศ

๘) จำนวนกิจกรรม/โครงการในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนที่ริเริ่ม และมีการดำเนินการโดยภาคส่วนต่างๆ ตามแนวทางประชารัฐ

๑.๖ วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

๒. เรื่องและประเด็นปฏิรูป เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ

๒.๑ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติ และพื้นที่

ประเด็นย่อยที่ ๑.๑ การปฏิรูปกฎหมาย

ประเทศไทยควรมีกฎหมายหลักเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึง เพื่อรองรับงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ จะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการกำกับดูแลและคุ้มครองทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ขจัดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และเสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย โดยควรกำหนดนโยบายและทิศทาง การดำเนินงานของประเทศให้ชัดเจนว่าจะต้องมีการพัฒนากรอบกฎหมายและโครงสร้างด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นไปตามกรอบอนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี ทั้งนี้ อาจมีการจัดทำกฎระเบียบ ข้อบัญญัติ หรือธรรมนูญสุขภาพ เพื่อกำกับดูแลการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรท้องถิ่น

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) จัดทำพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่นำไปสู่การบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของประเทศไทย
- ๒) กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๒)

ตัวชี้วัด

- ๑) มีกฎหมายหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศ
- ๒) จำนวนกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับการปรับปรุง

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่ ประเด็นย่อยที่ ๑.๑ การปฏิรูปกฎหมาย																											
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
๑) ยกย่องพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ใช้เป็นกรอบบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ*																									จัดทำพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพที่นำไปสู่การบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของประเทศไทย	มีกฎหมายหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศ	
- ยกย่อง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ	■																				หลัก -ทส.(สม. สพภ.) สนับสนุน -สกว. -TDRI						
- รับฟังความเห็น ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ	■	■																			หลัก -ทส. (สผ.) -สกว. สนับสนุน -ทส. (สพท.) -TDRI						

* เป้าหมายเร่งด่วนที่จะต้องเร่งดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่
 ประเด็นย่อยที่ ๑.๑ การปฏิรูปกฎหมาย

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					(ล้านบาท)	แหล่ง เงิน								
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔											
- นำเสนอ ร่าง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพต่อ คณะรัฐมนตรี คณะกรรมการกฤษฎีกา และสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามขั้นตอน																									หลัก -ทส. (สผ.)						
- ยกร่าง กฎหมายลำดับรอง และรับฟังความเห็น																									หลัก -ทส. (สผ.) -สกว. สนับสนุน -ทส.(สพท) -TDRI						
- นำเสนอกฎหมายลำดับรอง เข้าสู่การพิจารณาตามขั้นตอน																									หลัก -ทส. (สผ.)						
๒) ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลาย ทางชีวภาพที่มีอยู่ และนำเสนอเข้าสู่ การพิจารณาและบังคับใช้ตามขั้นตอน																									หลัก -ทส. -กษ. -วท. -พณ.			กฎหมายเฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับ ความหลากหลาย ทางชีวภาพได้รับ การปรับปรุงให้	จำนวนกฎหมายเฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับความ หลากหลายทางชีวภาพ ที่ได้รับการปรับปรุง		

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																								
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่																								
ประเด็นย่อยที่ ๑.๑ การปฏิรูปกฎหมาย																								
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						๑	๒	๓
																							สอดคล้องกับ สถานการณ์ ปัจจุบัน อนุสัญญา และข้อตกลง ระหว่างประเทศที่ ไทยเป็นภาคี	

ประเด็นย่อยที่ ๑.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ

๑.๒.๑ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการในระดับประเทศ

จัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เพื่อให้เกิดการบูรณาการและขับเคลื่อนการดำเนินงานความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาว ตามแนวทางการปฏิรูป อย่างไรก็ตาม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปในช่วงการยกย่องพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เห็นควรให้คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กอช.) ที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ ทำหน้าที่และมีอำนาจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จนกว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. มีผลบังคับใช้ โดยปรับปรุงองค์ประกอบของ กอช. ให้รองรับการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปตามที่เสนอไว้ และดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิรูปองค์กรเพื่อรองรับการดำเนินงานของคณะกรรมการ โดยปรับปรุง/ยกระดับองค์กรเพื่อทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติ

๑.๒.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการในระดับพื้นที่

กำหนดกลไกของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เพื่อเชื่อมโยงและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด เชื่อมโยงสู่ระดับประเทศ ท้องถิ่น และตำบล และประสานการดำเนินงานปฏิรูประบบและเครือข่ายของศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ที่ยกระดับขึ้นมาจากกลไกและเครือข่ายของหน่วยงานภาคีภายใต้โครงการ อพ.สธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในระหว่างที่ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ยังไม่มีผลบังคับใช้ ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด ภายใต้ กอช.

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

๑) เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพโดยตั้งคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ให้มีการดำเนินงานมีความชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒) องค์กรกลางที่ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับประเทศ มีการปรับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และภารกิจให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

๑) มีกลไกในรูปของคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด

- ๒) เมืองศรีนครกลางที่ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับประเทศ

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ
เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

ขั้นตอนการดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																								
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่																								
ประเด็นย่อยที่ ๑.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ																								
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					
๑.๒.๑ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการในระดับประเทศ																								
๑) ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการ กอช. เพื่อทำหน้าที่และมีอำนาจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพตามแผนการปฏิรูปประเทศ เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพจนกว่าพระราชบัญญัติ จะมีผลบังคับใช้ (ภายใต้ระเบียบ กอช.)																				หลัก -ทส. (สผ.)			เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการด้านความหลากหลายทางชีวภาพโดยตั้งคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดความ	มีกลไกในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติและระดับจังหวัด
๒) จัดตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้ กอช. เพื่อขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปประเทศ (ภายใต้ระเบียบ กอช.)																				หลัก -ทส. (สผ.) สนับสนุน -ทส. (สพภ.) -วท. (สวทช.)			ร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ให้มีการดำเนินงานมีความชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่
 ประเด็นย่อยที่ ๑.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																				ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔								
๓) จัดตั้งคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติ ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. (ภายใต้ พระราชบัญญัติ)																												
๔) ยกกระดับ/ปรับปรุงองค์กรเพื่อทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติ																												

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่																									
ประเด็นย่อยที่ ๑.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						๑	๒	๓	๔
																							ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ใน การบริหารจัดการ ความหลากหลาย ทางชีวภาพของ ประเทศ		
๕) จัดประชุมคณะกรรมการ/ คณะอนุกรรมการ และขับเคลื่อน ประเด็นปฏิรูปประเทศ																					หลัก -ทส. -วท. โครงการ อพ.สธ.				
๑.๒.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการในระดับพื้นที่																									
๑) จัดตั้งคณะกรรมการความ หลากหลายทางชีวภาพในระดับ จังหวัดเพื่อประสานการดำเนินงาน ปฏิรูประบบและเครือข่ายของศูนย์ อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น																					หลัก -โครงการ อพ.สธ. -มท. (อปท. เทศบาล) -ทส. (สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด)				

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่
 ประเด็นย่อยที่ ๑.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔										
ตำบล (ภายใต้ กอช.)																														
๒) จัดตั้งคณะกรรมการความ หลากหลายทางชีวภาพในระดับ จังหวัด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.																														
๓) จัดประชุมคณะกรรมการความ หลากหลายทางชีวภาพในระดับ จังหวัด																														

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่ ประเด็นย่อยที่ ๑.๒ การปฏิรูปกลไกคณะกรรมการ																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓	๔
																					นโยบายและแผน ทรัพยากรฯ สพท.)				

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ (ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งระดับชาติและพื้นที่)

๑) จัดทำพระราชบัญญัติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. พร้อมทั้งกฎหมายลำดับรองเพื่อใช้เป็นกฎหมายหลักในการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์คุ้มครอง ปันฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึง เพื่อบริการงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในทุกภาคส่วนและทุกระดับ โดยมีเนื้อหาของกฎหมายครอบคลุมประเด็นหลักที่สำคัญ อาทิ การจัดการชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย การจัดการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน การฟื้นฟูระบบนิเวศเสื่อมโทรม การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ความปลอดภัยทางชีวภาพ การจัดทำคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รวมถึง กลไกของคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศแห่งชาติ และคณะกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพระดับจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานการปฏิรูปในระดับประเทศ จังหวัด ท้องถิ่น และตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้มีกลไกเชิงรุกเพื่อป้องกันผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพและประเด็นอุบัติใหม่ อาทิ ชีววิทยาสังเคราะห์ (synthetic biology)

๒) ทบทวนและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่ อาทิ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.๒๕๓๕ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ รวมทั้งกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน อนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยพิจารณาช่องว่างในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับประเด็นปฏิรูป กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการร่วมกันในการกำกับดูแลและคุ้มครองทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ขจัดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและเสริมสร้างประสิทธิภาพและสมรรถนะในการบังคับใช้กฎหมาย ที่สามารถถ่ายทอดลงสู่การมีส่วนร่วมและการจัดทำกฎระเบียบ ข้อบัญญัติเพื่อบริการในระดับท้องถิ่น และตำบล

๒.๒ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็นย่อยที่ ๒.๑ จัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

๑) จัดทำแผนการวิจัยและพัฒนาในลักษณะ Agenda - Based/Area - Based /Program-based ให้ครอบคลุมการวิจัยขั้นพื้นฐานและอนุกรมวิธาน การวิจัยเชิงลึกและการวิจัยเชิงนิเวศในระยะยาว โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและนวัตกรรม และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กับการกำหนดนโยบายของประเทศ และการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อยอดและยกระดับผลิตภัณฑ์บนฐานความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ โดยพิจารณาความเหมาะสมในเชิงภูมิสังคมของพื้นที่ และประยุกต์ใช้เศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ (The Economics of Ecosystems and Biodiversity: TEEB) ในการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบาย และจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการองค์ความรู้ที่จำเป็นในการวิจัยและพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพโดยพิจารณาการใช้ประโยชน์บุคลากรและองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ศูนย์การเรียนรู้ระดับชุมชน ประชาชนชาวบ้าน ซึ่งจะเป็หน่วยร่วมในการจัดเก็บและดูแลรักษาพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ รวมถึง ส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสร้างนวัตกรรมในระดับชุมชน ที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับชุมชน และต่อยอดการพัฒนาสู่ระดับประเทศ

๒) สนับสนุนงบประมาณตามแนวทางการปฏิรูประบบวิจัย และนวัตกรรมโดยจัดงบประมาณตามวาระการวิจัย ในส่วนของความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ครอบคลุมทั้งงานวิจัยพื้นฐานและอนุกรมวิธาน งานวิจัยระบบนิเวศระยะยาว งานวิจัยเชิงลึกการประยุกต์ใช้เชิงเศรษฐกิจ การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์ พันธุ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนจากการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางความรู้และเทคโนโลยี และเพื่อต่อยอดงานวิจัยทรัพยากรชีวภาพให้เกิดผลผลิตอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การอนุรักษ์อย่างมีเหตุผล และมีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์สนับสนุน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนบทเรียนและประสบการณ์ในการวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ระหว่างชุมชน สถาบันศึกษา และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยเชื่อมโยงกับการทำแผนแม่บทชุมชน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยโดยเพื่อตอบสนองเป้าหมาย zero waste ตามแนวทางเศรษฐกิจไหลเวียน (Circular Economy) ซึ่งจะช่วยให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างเต็มประสิทธิภาพ และช่วยลดปริมาณขยะในระบบ นอกจากนี้สอดคล้องต่อทิศทางการพัฒนาของโลกในอนาคต

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) ระบบวิจัยและพัฒนาที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิจัยขั้นพื้นฐานและอนุกรมวิธาน นวัตกรรม และการประยุกต์ใช้เชิงเศรษฐกิจ พร้อมทั้งระบบงบประมาณและเงินทุนสนับสนุนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง
- ๒) มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับคนในชุมชน
- ๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

- ๑) มีแผนการดำเนินงานในการพัฒนาระบบวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการสนับสนุนงบประมาณตามวาระวิจัย ครอบคลุมทุกมิติที่มีความสำคัญ
- ๒) จำนวนนวัตกรรมที่สร้างขึ้นสำหรับคนในชุมชน
- ๓) มีกลไกในการเชื่อมโยงและบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการเข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผนของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
 ประเด็นย่อยที่ ๒.๑ จัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔										
๑) จัดทำแผนการวิจัยและพัฒนา ด้านความหลากหลายทางชีวภาพใน ลักษณะ Agenda - Based/Area - Based /Program - Based รวมทั้ง ข้อเสนอแนะและแผนการดำเนินงาน ในการพัฒนาระบบวิจัยด้านความ หลากหลายทางชีวภาพ ที่เชื่อมโยงกับ ทิศทางการพัฒนาของโลกและ ระดับประเทศด้านการวิจัยและ นวัตกรรม โดยกำหนดทิศทางการวิจัย และประเด็นหลักที่มีความสำคัญ เร่งด่วนในการดำเนินการ และส่งผล ต่อการพัฒนาสู่ความยั่งยืน																					หลัก -วท. (สำนักงานคณะกรรมการ นโยบายวิทยาศาสตร์ฯ สวทช.) สนับสนุน -กษ. -ทส. -สธ. -ศธ. -พณ.			ระบบวิจัยและ พัฒนาที่ครอบคลุม ตั้งแต่การวิจัย ขั้นพื้นฐานและ อนุกรมวิธาน นวัตกรรม และ การประยุกต์ใช้ เชิงเศรษฐกิจ พร้อมทั้งระบบ งบประมาณและ เงินทุนสนับสนุน ที่ชัดเจนและ ต่อเนื่อง	มีแผนการดำเนินงาน ในการพัฒนาระบบวิจัย ด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพและการ สนับสนุนงบประมาณ ตามวาระวิจัย ครอบคลุมทุกมิติที่มี ความสำคัญ	
๒) สนับสนุนงบประมาณตาม แนวทางการปฏิรูประบบวิจัย และ นวัตกรรมโดยจัดงบประมาณตามวาระ การวิจัย ในส่วนของความหลากหลาย																					หลัก -วท. -สกว. -สวก. วท. (สวทช.)					

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																									
ประเด็นย่อยที่ ๒.๑ จัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
ทางชีวภาพ																					สงป.				
๓) พัฒนากลไกในการเชื่อมโยงองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรม เข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผนของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจจากความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการผลิตและบริการที่ยั่งยืน ตอบสนองต่อเป้าหมาย zero waste ตามแนวทางเศรษฐกิจไหลเวียน (Circular Economy)																					หลัก -วท. (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ฯ สวทช.) สนับสนุน -สศช. -ทส.(สผ. สพภ.)			เพิ่มประสิทธิภาพในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	มีกลไกในการเชื่อมโยงและบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการเข้าสู่การกำหนดนโยบายและแผนของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ
๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชน และการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับคนในชุมชน โดยการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง																					หลัก -มท. (อปท. เทศบาล) สนับสนุน -ทส.(สพภ.) -สธ.			มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้กับคนในชุมชน	จำนวนนวัตกรรมที่สร้างขึ้นสำหรับคนในชุมชน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																								
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																								
ประเด็นย่อยที่ ๒.๑ จัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์																								
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔			
และสถาบันการศึกษาในพื้นที่																				-วท. (สวทช.) -พณ.				

ประเด็นย่อยที่ ๒.๒ ปฏิรูปองค์กรวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพเป็นสถาบันอิสระที่มีกฎหมายรองรับ ทำงานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพ มีการบูรณาการของหน่วยงานในหลายกระทรวง เพื่อกำหนดนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนา พัฒนาระบบวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ดูแลการพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมุ่งที่จะยกระดับการพัฒนางานวิจัยและพัฒนาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน มีภารกิจในการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อกำหนดนโยบาย พัฒนาระบบวิจัย องค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

มีองค์กรในการศึกษาวิจัยเชิงระบบและนโยบาย เพื่อบูรณาการระหว่างภาคส่วนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																									
ประเด็นย่อยที่ ๒.๒ ปฏิรูปองค์การวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑) จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพ และดำเนินงาน																					หลัก -วท. (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ฯ สวทช.) สนับสนุน -กษ. -ทส. -สธ. -ศธ. -พณ.		แหล่งเงิน	จัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อกำหนดนโยบายพัฒนาระบบวิจัยองค์ความรู้และบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	มีองค์กรในการศึกษาวิจัยเชิงระบบและนโยบาย เพื่อบูรณาการระหว่างภาคส่วนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ (ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ)

- ยกเว้นพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันวิจัยระบบความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เป็นองค์กรอิสระที่ทำงานคู่ขนานกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม

ประเด็นย่อยที่ ๓.๑ พัฒนากล้องข้อมูลทรัพยากรชีวภาพระดับชาติ

เพื่อให้หน่วยงานและชุมชนสามารถเข้าถึงใช้ข้อมูลและตัวอย่างความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกันได้ และมีการนำข้อมูลและตัวอย่างดังกล่าวไปสร้างองค์ความรู้เพื่อต่อยอดในการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม และการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย การตอบสนองพันธกรณีและความตกลงระหว่างประเทศ ความร่วมมือในระดับภูมิภาค และการก้าวสู่ประเทศไทย ๔.๐ จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการเข้าถึงฐานข้อมูลแต่ละแห่งที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วนให้เห็นผลภายในระยะเวลา ๕ ปี ดังนี้

๑) จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ที่มีอยู่ในปัจจุบันที่มีความสำคัญต่อประเทศ จัดทำรายละเอียดในแต่ละชนิดพันธุ์ให้ครอบคลุมทุกมิติ และจัดตั้ง node ข้อมูลในแต่ละกลุ่ม โดยแบ่งข้อมูลเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ดังนี้

- ชนิดพันธุ์ที่มีศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และชนิดพันธุ์ที่มีความสำคัญ ควรปกป้องรักษาไว้จากการเข้าถึงและลักลอบใช้ประโยชน์จากภายนอก โดยเฉพาะต่างชาติ
- ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทยซึ่งอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ไปจากประเทศไทย และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

๒) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (data verification) อย่างต่อเนื่อง มีการติดตามประเมินผล และทำให้มีความยั่งยืน (maintain, evaluate, and sustain) เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน โดยมีการประสานเชื่อมโยงข้อมูลจากผลงานวิจัยโดยเฉพาะงานวิจัยเชิงลึกและในระดับพันธุกรรม ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นกลไกที่ตอบสนอง สนับสนุน และขับเคลื่อนการดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมีนัยสำคัญ ทันเวลา ทันกับความต้องการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๓) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่มีอยู่กระจัดกระจายตามหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) มีข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง

๒) มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

- ๑) มีข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
- ๒) มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ
เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม																									
ประเด็นย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาค้นข้อมูลทรัพยากรชีวภาพระดับชาติ																									
กิจกรรม	กิจกรรม																กิจกรรม	กิจกรรม		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
๑) จัดทำข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง และที่มีความสำคัญต่อประเทศเป็น ๒ กลุ่ม พร้อมจัดทำรายละเอียดในแต่ละชนิดที่ครอบคลุมในทุกมิติ ได้แก่																					หลัก -ทส.(สผ. สพภ.) สนับสนุน -ทส. (กรมอุทยานแห่งชาติฯ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากร ทางทะเลฯ องค์การสวนสัตว์ องค์การสวนพฤกษศาสตร์) -กษ. (กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมประมง กรมปศุสัตว์) -สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) -ศธ.			มีข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง	มีข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพที่มีลำดับความสำคัญสูง
<ul style="list-style-type: none"> • ชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทยซึ่งอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ เป็นชนิดสัตว์มีกระดูกสันหลังที่มีลำดับความสำคัญสูงเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ และชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ • ชนิดพันธุ์ที่มีศักยภาพและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และชนิด 																									

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
 ประเด็นย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาค้นข้อมูลทรัพยากรชีวภาพระดับชาติ

กิจกรรม	กิจกรรม																				กิจกรรม	กิจกรรม		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						
พันธุ์ที่มีความสำคัญควรปกป้อง รักษาไว้จากการเข้าถึงและ ลักลอบใช้ประโยชน์จากภายนอก โดยเฉพาะต่างชาติ																										
๒) จัดตั้ง node ข้อมูลใน สองกลุ่มดังกล่าว																										
๓) เผยแพร่คลังข้อมูลความ หลากหลายทางชีวภาพ เพื่อ ใช้ประโยชน์ต่อยอด																										
๔) รวบรวมและปรับปรุงข้อมูลชนิด พันธุ์ในประเทศไทยให้เป็นปัจจุบัน ทั้ง ชนิดพันธุ์พืช สัตว์ และจุลินทรีย์ และ เผยแพร่ในระบบเครือข่ายข้อมูลความ หลากหลายทางชีวภาพ																										
๕) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลาง ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																						หลัก -ทส. (สผ. สพภ.) -ทศ. -วท. (ศูนย์เทคโนโลยี			มีศูนย์ข้อมูลกลาง ด้านความ หลากหลายทาง	มีศูนย์ข้อมูลกลางด้าน ความหลากหลายทาง ชีวภาพ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																								
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม																								
ประเด็นย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาค้นข้อมูลทรัพยากรชีวภาพระดับชาติ																								
กิจกรรม	กิจกรรม															กิจกรรม	กิจกรรม		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔	๑					๒	๓
																				อิเล็กทรอนิกส์)			ชีวภาพ	

ประเด็นย่อยที่ ๓.๒ จัดทำบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งตัวอย่าง

- จัดทำระบบบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อใช้ในการอนุรักษ์ คุ่มครอง ฟื้นฟู และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ
- จัดตั้งธนาคารพันธุกรรมและพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและแหล่งตัวอย่างในการเก็บรักษาพันธุกรรมพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ เพื่อการอนุรักษ์ และใช้อ้างอิงเพื่อการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศ รวมถึง เพื่อสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพและอนุกรมวิธาน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

มีบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่า

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

มีแหล่งข้อมูลและตัวอย่างความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถเข้าถึง ใช้ประโยชน์

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																												
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม																												
ประเด็นย่อยที่ ๓.๒ จัดทำบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งตัวอย่าง																												
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด							
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔			
๑) จัดทำระบบบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่าเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ																							หลัก -ทส. (สพภ.) สนับสนุน -ทส. (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรฯ กรมอุทยานแห่งชาติฯ กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรทางทะเลฯ องค์การสวนพฤกษศาสตร์) -กษ. (กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง กรมการข้าว) -วท. (อพวช.) -ศธ.			มีบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ และทรัพยากรพันธุกรรมที่ทรงคุณค่า	มีแหล่งข้อมูลและตัวอย่างความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถเข้าถึงใช้ประโยชน์	
๒) จัดตั้งธนาคารอนุรักษ์เมล็ดพันธุ์พืชที่ถูกคุกคาม																												

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ้มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม
 ประเด็นย่อยที่ ๓.๒ จัดทำบัญชีรายการทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและแหล่งตัวอย่าง

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																				ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑					๒๕๖๒					๒๕๖๓					๒๕๖๔						๒๕๖๕					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔										
๓) จัดตั้งธนาคารพันธุกรรมสัตว์																														
๔) จัดตั้ง ดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ ธรรมชาติวิทยาพืชและสัตว์ทะเล																														

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ (ปฏิรูประบบข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศเพื่อการอนุรักษ์ คุ่มครอง ใช้ประโยชน์ และแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม)

๒.๔ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔: ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน

- บูรณาการงานฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยให้ท้องถิ่น ได้แก่ โรงเรียน และชุมชนที่เป็นเจ้าของทรัพยากรเป็นหลักในการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น โดยมีหน่วยงานภาครัฐ (อาทิ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข) สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล) เป็นพี่เลี้ยง และกำหนดพื้นที่เป้าหมาย (ระดับจังหวัด) โรงเรียนสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ให้นักเรียนมีบทบาทในการสืบทอดและพิสูจน์ภูมิปัญญาที่กำกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพในเบื้องต้น มหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค และมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น มีบทบาทในการเป็นพี่เลี้ยง สร้างมาตรฐานเพื่อการพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์ โดยการบูรณาการระหว่างคณะในมหาวิทยาลัย และ อปท. จะต้องมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุนชุมชนตามพันธกิจในการกำกับดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดูแลการศึกษา และดูแลประโยชน์สุขของท้องถิ่น โดยต้องมีฐานทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และปราชญ์ชาวบ้าน/ผู้รู้ ผู้เกี่ยวข้อง

- จัดให้มีการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม โดยให้มีการสำรวจและจดทะเบียนทรัพยากรพันธุ์พืช ทรัพยากรพันธุ์สัตว์ในท้องถิ่น รวมถึง ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงสิทธิ์ในทรัพยากร หากมีการนำทรัพยากรไปศึกษาวิจัยและพัฒนา จะต้องขออนุญาตตามแนวทางปฏิบัติเรื่องการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

- ยกกระตักกลไกและเครือข่ายจากหน่วยงานภาคีภายใต้โครงการ อพ.สธ. ขึ้นเป็น **ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล** โดยพัฒนาเป็นเครือข่ายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล อันเนื่องมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้เกิดการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชา และแนวทางประชารัฐ โดยศูนย์อนุรักษ์ฯ มีภารกิจครอบคลุมการดำเนินงานใน ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา รวมถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อนุรักษ์ ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน แบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และรองรับการขึ้นทะเบียนทรัพยากรชีวภาพความหลากหลายทางชีวภาพ และฐานความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ การจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร โดยการสนับสนุนด้านวิชาการจากสถาบันการศึกษา และหน่วยงานทั้งจากส่วนกลางและในพื้นที่

- ขยายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ให้ครบทุกตำบลทั่วประเทศ โดยกำหนดนโยบายและตัวชี้วัดให้ทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะมท. ถ่ายทอดลงสู่ระดับจังหวัดและท้องถิ่น โดยกำหนดพื้นที่ต้นแบบ พื้นที่เป้าหมาย และขยายผลการดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อเป็นฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นที่เชื่อมโยงเครือข่ายสู่ระดับประเทศ ระหว่างประเทศ และภูมิภาค

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบลครอบคลุมทั่วประเทศ และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายสู่ระดับประเทศ ระหว่างประเทศและภูมิภาค
- ๒) มีการบูรณาการงานฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
- ๓) มีการจัดทำทะเบียนทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อแสดงสิทธิ์ในทรัพยากร รวมถึง การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากร และภูมิปัญญาในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม
- ๔) อปท. มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ๕) มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคในการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
- ๖) มีข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้พื้นบ้าน และวิถีปฏิบัติของชุมชนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จและนำไปประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

- ๑) ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบลครอบคลุม ๗,๒๕๕ ตำบลทั่วประเทศ ภายใน ๕ ปี และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายสู่ระดับประเทศ ระหว่างประเทศและภูมิภาค โดยมีศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ในทุกจังหวัด จังหวัดละอย่างน้อย ๑ ตำบล ในปีแรก (quick win)
- ๒) จำนวนโรงเรียน ชุมชนที่บูรณาการงานฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วม
- ๓) จำนวนเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
- ๔) บัญชีรายการทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนที่มีการเก็บรักษาไว้
- ๕) จำนวนทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อแสดงสิทธิ์ในทรัพยากร รวมถึง การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่มีการขึ้นทะเบียนในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม
- ๖) จำนวน อปท. ที่ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- ๗) จำนวนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคในการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟู และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
- ๘) จำนวนชุมชนที่ได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้พื้นบ้าน และวิถีปฏิบัติของชุมชนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จสำหรับไปประยุกต์ใช้ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ
เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕	(ล้านบาท)			แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔								
๑) ขยายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ให้ครบทุกตำบลทั่วประเทศให้เกิดการดำเนินงานตามศาสตร์พระราชาและแนวทางประชารัฐ รวมถึง เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน และเชื่อมโยงเครือข่ายสู่ระดับประเทศ ระหว่างประเทศ และภูมิภาค																					หลัก -โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ.) -มท. (จังหวัด กรมการพัฒนาชุมชน (สถาบันการพัฒนาชุมชน) อปท. เทศบาล) -ทส. (สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด) -ศธ. สนับสนุน -ทส. -กษ. -สธ. -วท. -พณ. -กอ.รมน.			ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ครอบคลุมทั่วประเทศ	ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ครอบคลุม ๗,๒๕๕ ตำบลทั่วประเทศ และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายสู่ระดับประเทศ
• ยกกระต๊อบกลไกและเครือข่ายจากหน่วยงานภาคีภายใต้โครงการ อพ.สธ. ขึ้นเป็นศูนย์อนุรักษ์และ																					หลัก -โครงการ อพ.สธ. -ทส. (สพท. สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด)			มีศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล	มีศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				๒๕๖๕	(ล้านบาท)			แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓		๔								
พัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล*																					-มท. (จังหวัด กรมการ พัฒนาชุมชน สถาบันการ พัฒนาชุมชน อปท. เทศบาล) -กศธ.. <u>สนับสนุน</u> -ทส. -กษ. -สธ. -มท. -พณ. -กอ.รমন.				
<ul style="list-style-type: none"> บูรณาการงานฐานข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น โดยการมีส่วน ร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากร วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ปราชญ์ 																					หลัก -โครงการ อพ.สธ. -ทส. (สพท. สำนักงาน ทรัพยากรฯ จังหวัด) -มท. (จังหวัด กรมการพัฒน			มีการบูรณาการ งานฐานข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น และเครือข่าย ความร่วมมือใน การอนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู	- จำนวนโรงเรียน ชุมชน ที่บูรณาการ งานฐานข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วม - จำนวนเครือข่าย

*เป้าหมายเร่งด่วนที่จะต้องเร่งดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																						
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน																						
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)														ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔			๒๕๖๕	(ล้าน บาท)			แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒							๓	๔
ชาวบ้าน/ผู้รู้ ผู้เกี่ยวข้อง เชื่อมต่อ สู่ระดับจังหวัดและประเทศ																			ชุมชน สถาบันการพัฒนา ชุมชน อบท. เทศบาล) -ศธ. <u>สนับสนุน</u> -ทส. -กษ. -สธ. -วท.		และใช้ประโยชน์ ความหลากหลาย ทางชีวภาพใน ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	ความร่วมมือในการ อนุรักษ์ พันธุ์ และ ใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทาง ชีวภาพในท้องถิ่น อย่างยั่งยืน
<ul style="list-style-type: none"> สำรวจ บันทึก และจัดทำ ทะเบียนทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมที่ เกี่ยวข้องในชุมชน รวมทั้ง การจด สิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร เพื่อแสดง สิทธิในทรัพยากร และความเป็น เจ้าของ รวมถึง การเข้าถึงและ แบ่งปันผลประโยชน์จาก ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเป็น ธรรม 																			หลัก -มท. (อบท. เทศบาล) -ชุมชนท้องถิ่น -กศธ.. -สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) -กระทรวงวัฒนธรรม (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม) -พณ.. (กรมทรัพย์สินทาง ปัญญา) <u>สนับสนุน</u>		มีการขึ้นทะเบียน ทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องใน ชุมชนเพื่อแสดง สิทธิในทรัพยากร รวมถึงการเข้าถึง และแบ่งปัน ผลประโยชน์ จากทรัพยากรและ และภูมิปัญญาใน	- บัญชีรายการ ทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง ในชุมชนที่เกี่ยวข้อง การอนุรักษ์และใช้ ประโยชน์ความ หลากหลายทาง ชีวภาพ อย่างยั่งยืนที่มี การเก็บรักษาไว้ - จำนวนทรัพยากรพืช สัตว์ ภูมิปัญญา

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																								
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน																								
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
																				โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ.) -ทส. (สพภ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรฯ สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด) -กระทรวงเกษตรฯ (กรมส่งเสริมการเกษตร)			ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม	ท้องถิ่นและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในชุมชน เพื่อแสดงสิทธิ์ในทรัพยากรรวมถึง การเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่มีการขึ้นทะเบียนในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม
<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างศักยภาพของ อปท. ในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน 																				หลัก โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ.) -ทส. (สพภ. สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด) -มท. (กรมการพัฒนาชุมชน (สถาบันการพัฒนาชุมชน)) สนับสนุน			อปท. มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	จำนวน อปท. ที่ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																								
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน																								
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน	
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓
																				-ทส. (องค์การสวน พฤกษศาสตร์ฯ) -วท. (องค์การพิพิธภัณฑฯ) -กศธ..				
๒) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์ คุ่มครองพื้นที่ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน																				หลัก -โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ.) -ทส. (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรฯ สพท. กรมอุทยานแห่งชาติฯ กรมทรัพยากรทางทะเลฯ กรมป่าไม้) สนับสนุน -กศธ.. -มท. (อปท) -ทส. (สำนักงานทรัพยากรฯ จังหวัด)			มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคในการอนุรักษ์ คุ่มครองพื้นที่ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	จำนวนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศหรือภูมิภาคในการอนุรักษ์ คุ่มครองพื้นที่ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																													
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน																													
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔				
๓) รวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้ของชุมชนท้องถิ่นที่ ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรณีตัวอย่างถ่ายทอดไปยัง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับชุมชน ประเทศ และระหว่างประเทศ																									หลัก -ทส. (สผ. สภพ. กรมป่า ไม้) -สธ. (กรมพัฒนาการแพทย์ แผนไทยฯ) -วธ. (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม) สนับสนุน -มท (อปท เทศบาล) -ทส. (สำนักงาน ทรัพยากรฯ จังหวัด) -ศธ.			มีข้อมูลภูมิปัญญา ท้องถิ่น ความรู้ พื้นบ้าน และวิถี ปฏิบัติของชุมชน ท้องถิ่นที่ประสบ ความสำเร็จและ นำไปประยุกต์ ใช้ในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ ความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่าง ยั่งยืน	จำนวนชุมชนที่ได้รับ การถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ความรู้ พื้นบ้าน และวิถีปฏิบัติ ของชุมชนท้องถิ่น ที่ประสบความสำเร็จ สำหรับไปประยุกต์ใช้ ในการอนุรักษ์และใช้ ประโยชน์ความ หลากหลาย ทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ (ปฏิรูประบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึง เครือข่ายระดับประเทศและอาเซียน)

- ผลักดันและขับเคลื่อนการยกระดับและขยายเครือข่ายศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ไว้ในร่าง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ
- จัดทำพระราชบัญญัติจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพโดยชุมชนและ อปท. ตามแนวทางพระราชรัฐ พ.ศ.

๒.๕ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็นย่อยที่ ๕.๑ จัดทำแผนพัฒนาระบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

● ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านอนุกรมวิธานและสาขาที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต โดยเฉพาะในเชิงสหสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง (multidisciplinary science) เช่น นักสรีรวิทยา นักกายวิภาค นักสัณฐานวิทยา นักชีวโมเลกุล นักเกษตร นักเคมีวิเคราะห์ นักกฎหมาย นักอนุกรมวิธาน ในสาขาที่ขาดแคลน นักอนุกรมวิธานสมทบ นัก bioinformatics นัก bioengineering นักพันธุศาสตร์ นักพันธุวิศวกรรม ฯลฯ ทั้งในระดับ formal และ non - formal education รวมทั้ง ในมิติของการพัฒนาบุคลากรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคต อาทิ

- บุคลากรที่จะมาดำเนินการอนุรักษ์นอกถิ่นอาศัย (ex - situ conservation) การเพาะขยายพันธุ์ การปลูกเลี้ยง การเขตกรรม การคัดเลือกพันธุ์ การปรับปรุงพันธุ์ เพื่อเตรียมการเพิ่มจำนวนประชากรนำไปสู่การวางแผนการใช้ประโยชน์

- บุคลากรที่จะมาดำเนินการวิเคราะห์สารสำคัญ/ฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา เพื่อค้นหาศักยภาพของทรัพยากรในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร/เครื่องสำอาง และยารักษาโรค

- บุคลากรที่จะมาดำเนินการด้านอาหารและโภชนาการ เพื่อการวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (อาหาร/เครื่องดื่ม)

- สร้างอัตรากำลัง ตำแหน่งงาน และเส้นทางอาชีพของบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- สนับสนุนการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับตำแหน่งงาน
- สร้างแรงจูงใจให้มีการเข้ามาศึกษาทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- สร้างหลักสูตรการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ และเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนของสหวิทยาการ เพื่อรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจชีวภาพ

● เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติรวมถึงการสร้างภาวะผู้นำและทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการวิจัยและพัฒนาในภูมิภาคอาเซียน

- พิจารณากำหนดให้สาขาอนุกรมวิธานอยู่ในสาขาที่ขาดแคลน

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) บุคลากรมีทักษะ ความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ มีตำแหน่งงาน เส้นทางอาชีพ และความมั่นคง
- ๒) บุคลากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในระดับผู้นำของภูมิภาค
- ๓) ส่งเสริมแรงจูงใจทางบวกที่สนับสนุนกลุ่มเป้าหมายเข้ามาศึกษาด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น อัตราค่าตอบแทนพิเศษสำหรับสาขาที่ขาดแคลน
- ๔) มีหลักสูตรการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ รวมถึงหลักสูตรท้องถิ่น ที่ทันสมัยเชิงสหวิทยาการ
- ๕) ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล มีการสร้างสรรค์องค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practices) ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

- ๑) จำนวนบุคลากรที่รองรับการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศและพื้นที่
- ๒) จำนวนโครงการวิจัยจากองค์ระหว่างประเทศและ/หรือจำนวนบทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการที่เป็นยอมรับในระดับนานาชาติ
- ๓) จำนวนบุคลากรที่ได้รับรางวัลและได้รับการเชิดชูเกียรติ
- ๔) ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาศึกษาทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพและได้รับเข้าทำงานในพื้นที่ จำนวนหลักสูตรการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ รวมถึงหลักสูตรท้องถิ่น
- ๕) องค์ความรู้ และแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practices) จากศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
 ประเด็นย่อยที่ ๕.๑ จัดทำแผนพัฒนาระบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน						
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔									
๑) จัดสรรทุนเล่าเรียนสาขา อนุกรมวิธานและสาขาที่เกี่ยวข้องตาม ความต้องการของหน่วยงาน และ จัดการฝึกอบรมและดูงานด้าน อนุกรมวิธานอย่างต่อเนื่อง																					หลัก - กพ. - ทส. - วท. สนับสนุน - ศธ.				
๒) สร้างและพัฒนาบุคลากร ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ในเชิงสหสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ทั้งใน ระบบและนอกระบบการศึกษา รวมถึง บุคลากรในท้องถิ่นและชุมชน																					หลัก - ศธ. สนับสนุน - ทส. - กษ. - มท.			บุคลากรมีทักษะ ความเชี่ยวชาญใน งานอาชีพ	จำนวนบุคลากร ที่รองรับการดำเนินงาน ด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพ
๓) ผลักดันให้เกิดการเพิ่มส่วน งาน ตำแหน่ง เส้นทางอาชีพ และ ความมั่นคงของบุคลากรด้านความ หลากหลายทางชีวภาพ ทั้งส่วนกลาง และท้องถิ่น รวมถึงงบประมาณรองรับ																					หลัก - สำนักงาน กพ. - กระทรวงการคลัง (สำนักงบประมาณ) สนับสนุน - ทส. - กษ. - วท.			มีตำแหน่งงาน เส้นทางอาชีพและ ความมั่นคง	มีตำแหน่งงาน เส้นทาง อาชีพ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
 ประเด็นย่อยที่ ๕.๑ จัดทำแผนพัฒนาระบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
๔) สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจ ให้มีการเข้ามาศึกษาทางด้านความ หลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะ เยาวชนในพื้นที่ แบบครบวงจรด้วย การจัดสรรทุนการศึกษาควบคู่กับการ กำหนดสัดส่วนและกำหนดตำแหน่ง งานในหน่วยงานระดับท้องถิ่นรองรับ ผู้สำเร็จการศึกษา และพิจารณาอัตรา ค่าตอบแทนพิเศษสำหรับสาขาที่ ขาดแคลน รวมถึงนักอนุกรมวิธาน																			หลัก -ศธ. (สถาบันส่งเสริมการ สอนวิทยาศาสตร์ฯ ฯลฯ) -สำนักงาน กพ. -มท. (อปท. จังหวัด เทศบาล)			ส่งเสริมแรงจูงใจ ทางบวกที่ สนับสนุน กลุ่มเป้าหมาย เข้ามาศึกษาด้าน ความหลากหลาย ทางชีวภาพ	ร้อยละของ กลุ่มเป้าหมายที่เข้ามา ศึกษาทางด้านความ หลากหลายทางชีวภาพ และได้รับเข้าทำงานใน พื้นที่
๕) สนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญให้มีบทบาทสำคัญและ มีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ ในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ																			หลัก -ทส. สนับสนุน -ศธ. -กษ.			มีบุคลากรที่มี ความรู้ความ เชี่ยวชาญและมี ส่วนร่วมในการ	-จำนวนโครงการวิจัย จากองค์กรระหว่าง ประเทศและ/หรือ จำนวนบทความวิจัย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																													
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																													
ประเด็นย่อยที่ ๕.๑ จัดทำแผนพัฒนาระบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																													
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด								
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน										
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔													
																									-วท. -สธ. -มท. -โครงการ อพ.สธ.			ดำเนินการ โครงการ ในระดับ ภูมิภาคและ ระหว่างประเทศ	หรือบทความทาง วิชาการที่ได้รับการ ตีพิมพ์ในวารสารทาง วิชาการที่เป็นยอมรับใน ระดับนานาชาติ -จำนวนบุคลากรที่ได้รับ รางวัลและได้รับการเชิด ชูเกียรติ
๖) สร้างหลักสูตรการเรียนรู้ที่ ทันสมัย ทั้งในและนอกระบบ การศึกษา ผลักดันให้เกิดหลักสูตรของ ท้องถิ่น เพิ่มเติม/บูรณาการเนื้อหาใน ส่วนของสหวิทยาการไว้ในสาระของ การเรียนการสอน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทาง ชีวภาพอย่างยั่งยืน																									<u>หลัก</u> -ศธ. <u>สนับสนุน</u> -ทส. -กษ. -วท. -สธ. -โครงการ อพ.สธ.			มีหลักสูตรการ เรียนรู้ทั้งในและ นอกระบบ รวมถึง หลักสูตรท้องถิ่นที่ ทันสมัยเชิงสห วิทยาการ	จำนวนหลักสูตรการ เรียนรู้ทั้งในและนอก ระบบ รวมถึงหลักสูตร ท้องถิ่น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
 ประเด็นย่อยที่ ๕.๑ จัดทำแผนพัฒนาระบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
๗) สนับสนุนให้ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล มีการสร้างสรรค์องค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practices) ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน																							หลัก --โครงการ อพ.สธ. -ศธ. -มท. <u>สนับสนุน</u> -ทส. -กษ. -วท. -สธ.			ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล มีการสร้างสรรค์องค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practices) ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	จำนวนองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดี (best practices) จากศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล

ประเด็นย่อยที่ ๕.๒ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งปัน และดำรงไว้ซึ่งองค์ความรู้

- เสริมสร้างความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจด้านความหลากหลายทางชีวภาพรวมทั้งการสร้างจิตสำนึกสาธารณะ โดยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และแบ่งปันโดยอาศัยระบบการศึกษา เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชนในเรื่องความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ และวิธีการในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการทำงานของอาสาสมัคร (ผู้สูงอายุหรือประชาชนชาวบ้าน วิทยากรเยาวชนและนักเรียน) โดยอาศัยระบบและเครือข่ายฐานทรัพยากรท้องถิ่นของศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

๑) คนในท้องถิ่นมีองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้านที่คงอยู่ และใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ประชาชนได้รับความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และเห็นคุณค่าความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

๑) จำนวนกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

๒) ร้อยละความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านความหลากหลายทางชีวภาพของกลุ่มเป้าหมาย

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณเงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ
 เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
 ประเด็นย่อยที่ ๕.๒ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งปัน และดำรงไว้ซึ่งองค์ความรู้

กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด						
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔		
๑) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือความรู้พื้นบ้าน ด้านการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพ โดยการ ทำงานของคนสามวัย (ผู้สูงอายุหรือ ปราชญ์ชาวบ้าน วัยทำงาน และ เยาวชน)																							หลัก -โครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชฯ (อพ.สธ.) -มท. (อพท-เทศบาล) -ศธ. สนับสนุน -ทส. -วท. -สธ. -กษ.			คนในท้องถิ่นมี องค์ความรู้ของภูมิ ปัญญาท้องถิ่น หรือความรู้ พื้นบ้านที่คงอยู่ และใช้อย่างมี ประสิทธิภาพ	จำนวนกิจกรรมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้าน การอนุรักษ์ พันธุ์ การ ใช้ประโยชน์ความ หลากหลายทางชีวภาพ
๒) สร้างสังคมการเรียนรู้ แบ่งปัน ผ่านการศึกษาด้านความหลากหลาย ทางชีวภาพสู่สาธารณชนในทุกระดับ																							หลัก -ศธ. สนับสนุน -ทส. -กษ. -วท. -สธ. -สื่อมวลชน			ประชาชนได้รับ ความรู้ ความ เข้าใจพื้นฐานด้าน ความหลากหลาย ทางชีวภาพ และ เห็นคุณค่า ความสำคัญของ ความหลากหลาย	ร้อยละความรู้ความ เข้าใจพื้นฐานด้านความ หลากหลายทางชีวภาพ ของกลุ่มเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ																									
ประเด็นย่อยที่ ๕.๒ สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งปัน และดำรงไว้ซึ่งองค์ความรู้																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้าน บาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
																								ทางชีวภาพ	

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ (ปฏิรูประบบบุคลากรด้านความหลากหลายทางชีวภาพ)

๒.๖ เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖: ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๑) ระดับนโยบาย

- เร่งผลักดันให้เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นหนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยจัดทำแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพของประเทศ และผลักดันการดำเนินงานในทุกภาคส่วนการพัฒนาและการผลิต ในทิศทางที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของแผนที่ชัดเจนสามารถบรรลุผลได้ในระยะสั้น ปานกลาง และยั่งยืนในระยะยาว

- เร่งรวบรวมข้อมูลและประเมินมูลค่าที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ และประมาณการศักยภาพในอนาคตของทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ ทั้งมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยตรง และโดยอ้อม ทั้งกระบวนการ (value chain) ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

- กำหนดเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาแต่ละภาคส่วนให้คำนึงถึงต้นทุนธรรมชาติและ ความมั่นคงทางชีวภาพเป็นความสำคัญลำดับแรก ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- ผลักดันให้เกิดตัวชี้วัดสำหรับการวัดและการติดตามความสำเร็จของการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนของประเทศ โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายที่ ๑๒ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs)

- กำหนดนโยบายจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้สนับสนุนสินค้าและบริการที่ไม่ทำลายความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ รวมทั้ง ให้ลำดับความสำคัญแรกแก่ผู้ค้าที่จัดทำรายงานความยั่งยืนของกิจการ โดยเชื่อมโยงกับเป้าหมายที่ ๑๒ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs)

๒) ระดับภาคส่วน (sectors) อาทิ ภาคเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ท่องเที่ยว สาธารณสุข อุตสาหกรรมพลังงาน คมนาคม ป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ การศึกษาวิจัย และประชาชน

- ผลักดันวิธีการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืนเข้าสู่กระบวนการผลิตและบริโภคในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเกษตร ประมง และท่องเที่ยว

- ใช้กลไกประชารัฐให้มีส่วนร่วมกำหนดกระแสการผลิตและบริโภคอย่างยั่งยืนให้เป็นกระแสหลักของสังคม ด้วยการนำเสนอเรื่องของการอนุรักษ์คู่กับสินค้าและบริการ)

- ส่งเสริมทุกภาคส่วนพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์และบริการที่มีมาตรฐานเป็นที่รู้จักในระดับสากล เพื่อเพิ่มมูลค่าสูงสุด (ตัวอย่างเช่น ออสเตรเลีย มีผลิตภัณฑ์ครีมรกแกะ และ bio oil) และพัฒนาเป็นสินค้ามูลค่าสูง (ระดับ high end)

- สร้างแรงจูงใจให้กับทุกภาคส่วนในการเข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมและภาคการส่งออก ซึ่งอาจจะถูกมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีจากประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยยกประเด็นเรื่องผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

๓) ระดับพื้นที่/ชุมชนท้องถิ่น

สร้างศักยภาพในระดับพื้นที่/ชุมชนท้องถิ่น เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (high end) โดยการสนับสนุนจาก ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่น ตำบล ซึ่งยกระดับกลไกและเครือข่ายจากหน่วยงานภาคีภายใต้โครงการ อพ.สธ. และเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกัน ปรับรูปแบบการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยจังหวัดเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และมีหน่วยงานระดับจังหวัดที่มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งร่วมสนองพระราชดำริภายใต้ อพ.สธ. เช่น พาณิชย์จังหวัด หน่วยงานส่วนภูมิภาคของกรมต่าง ๆ มหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยในท้องถิ่น โรงเรียนสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และ อปท. ร่วมดำเนินการ

เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์

- ๑) รายได้จากเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy) เพิ่มขึ้น
- ๒) เพิ่มมูลค่าทรัพยากรชีวภาพ
- ๓) มีนวัตกรรมสร้างผลิตภัณฑ์และบริการมาตรฐานระดับสากล
- ๔) รายได้ของท้องถิ่นเพิ่มขึ้น จากสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานสากล
- ๕) ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเลือกสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖) ภาคการผลิตและบริการได้รับการรับรองการผลิตและการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น
- ๗) มีกลไก/แนวทางเชื่อมโยงผลประโยชน์ฯ และใช้งานได้อย่างเป็นรูปธรรมและกว้างขวาง

กรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ตัวชี้วัด

- ๑) รายได้จากเศรษฐกิจชีวภาพต่อปี
- ๒) มูลค่าทรัพยากรชีวภาพเพิ่มขึ้นต่อปีในแต่ละภาคส่วน
- ๓) จำนวนนวัตกรรมสร้างผลิตภัณฑ์ฯ ต่อปี
- ๔) รายได้จากสินค้าและบริการที่ได้มาตรฐานสากลของชุมชนท้องถิ่นต่อปี
- ๕) อัตราการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมต่อสินค้าและบริการทั้งหมดเพิ่มขึ้น
- ๖) จำนวนชนิดพันธุ์/พื้นที่อนุรักษ์ทุกระดับ ที่ได้รับการอนุรักษ์ในรูปแบบการคืนผลประโยชน์จากการใช้ความหลากหลายทางชีวภาพ

วงเงินและแหล่งเงิน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม โดยมีแหล่งเงินทั้งจากเงินงบประมาณ
เงินนอกงบประมาณ และเงินช่วยเหลือ

ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ (ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้
ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน)

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)															ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด					
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน							
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓						๔				
๑) ผลักดันให้เศรษฐกิจชีวภาพเป็น หนึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ประเทศ																					หลัก -ทส. (สพภ.) สนับสนุน -ทส. -วท. -สธ. -กษ. -อก. -พณ.			รายได้จาก เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy) เพิ่มขึ้น	รายได้จากเศรษฐกิจ ชีวภาพ (Bio economy) ต่อปี เพิ่มขึ้น
• จัดทำแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ชีวภาพ (Bio Economy) ของ ประเทศ																					หลัก -ทส. (สพภ.) สนับสนุน -ทส. -วท. -สธ. -กษ. -อก. -พณ.			เพิ่มมูลค่า ทรัพยากรชีวภาพ	มูลค่าทรัพยากรชีวภาพ เพิ่มขึ้นต่อปีในแต่ละ ภาคส่วน
• พัฒนาวัดกรรมสร้างผลิตภัณฑ์ และบริการที่ได้มาตรฐานระดับ สากลมุ่งสู่การพัฒนาเป็นสินค้า																					หลัก -ทส. -วท. -สธ.			มีนวัตกรรมสร้าง ผลิตภัณฑ์และ บริการมาตรฐาน	จำนวนนวัตกรรมสร้าง ผลิตภัณฑ์ฯต่อปี

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																						
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน																						
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)				แหล่งเงิน
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔						
มูลค่าสูง (ระดับ high end)																						
<ul style="list-style-type: none"> • สร้างศักยภาพในระดับประเทศ/ พื้นที่/ชุมชนท้องถิ่น รองรับ ยกระดับการผลิตสินค้าและ บริการที่ได้มาตรฐานสากล 																			รายได้ของท้องถิ่น เพิ่มขึ้น จากสินค้า และบริการที่ได้ มาตรฐานสากล	รายได้จากสินค้าและ บริการที่ได้ มาตรฐานสากลของ ชุมชนท้องถิ่นต่อปี		
๒) สร้างกลไกผลักดันวิถีการผลิต และบริโภคอย่างยั่งยืนทั้งต้นน้ำ กลาง น้ำ ปลายน้ำ รวมถึงในเมือง เข้าสู่ กระบวนการผลิตและบริการในทุก																			๑.ประชาชน ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการ เลือกสินค้าและ	อัตราการบริโภคสินค้า และบริการที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม ต่อสินค้าและบริการ		

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																									
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน																									
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด				
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					๒๕๖๕				(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔		๑	๒					๓	๔
ภาคส่วน โดยเฉพาะ ภาคเกษตร ประมง ท่องเที่ยว โดยกลไกประชารัฐ																					-มท. -กก. -อก. -โครงการ อพ.สธ. -สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจฯ			บริการที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม ๒.ภาคการผลิต และบริการได้รับ การรับรองการผลิต และการบริการที่ เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมตาม มาตรฐานสากล เพิ่มขึ้น	ทั้งหมดเพิ่มขึ้น
๓) กำหนดกลไกและแนวทางการเชื่อมโยงผลประโยชน์จากความ หลากหลายทางชีวภาพกลับสู่ การอนุรักษ์																					หลัก -ทส. สนับสนุน -มท. -กษ. -สธ. -อก. -กค. -มท. (อปท.) -ชุมชน			มีกลไก/แนวทาง เชื่อมโยง ผลประโยชน์ฯ และใช้งานได้ อย่างเป็นรูปธรรม และกว้างขวาง	จำนวนชนิดพันธุ์/พื้นที่ อนุรักษ์ทุกระดับ ที่ได้รับ การอนุรักษ์ในรูปแบบ การคืนผลประโยชน์จาก การใช้ความหลากหลาย ทางชีวภาพ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ																							
เรื่องและประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน																							
กิจกรรม	ระยะเวลา(พ.ศ. / ไตรมาส)																ผู้รับ ผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด		
	๒๕๖๑				๒๕๖๒				๒๕๖๓				๒๕๖๔					(ล้านบาท)	แหล่งเงิน				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔							
																			-ภาคเอกชน				
<ul style="list-style-type: none"> สร้างกลไกรับผิดชอบและชดเชย ค่าเสียหายจากผลกระทบที่เกิด กับความหลากหลายทางชีวภาพ จากโครงการพัฒนาอย่างเป็น รูปธรรม 																			หลัก -ทส. สนับสนุน -ท. -กษ. -สธ. -อก. -กค. -ภาคเอกชน				
<ul style="list-style-type: none"> พัฒนามาตรการจูงใจทางการคลัง เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการทุก ระดับปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต และบริการเพื่อลดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลาย ทางชีวภาพ 																			หลัก -ทส. -กค สนับสนุน -อก. -กษ.				

